

ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ КООРДИНАЦІЇ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Вадим Іванович КОЛОМІЄЦЬ,

*здобувач Науково-дослідного
інституту публічного права*
<https://orcid.org/0009-0001-9814-6619>

Будь-яка взаємопогоджувана діяльність щодо досягнення спільних цілей вимагає злагодженості зусиль її учасників. У даному розумінні координація є об'єктивною необхідністю в системі суспільних, державних і будь-яких інших відносин. За будь-якого державного та суспільного устрою, будь-якої організації управління державним або громадським життям суспільства необхідним елементом забезпечення життєдіяльності цього суспільства була і залишається взаємоузгоджена діяльність. Відтак, у найбільш широкому, загальному розумінні, координація відображає собою об'єктивну потребу в узгодженості й взаємозалежності, яка є неодмінною умовою успішної життєдіяльності будь-якого суспільства й діяльності його владних і управлінських структур. Яким би чином не будувалося управління, ніколи не вдавалося створити таку систему, за якої певне відомство або навіть галузь господарства змогли б бути самодостатніми і незалежними від інших відомств і галузей. За будь-яких умов перебороти роз'єднаність можна тільки шляхом організації діючої системи координації, об'єднання зусиль різних відомств, органів управління в певних сферах діяльності, напрямках, що мають загальнодержавне значення [1]. А отже, зазначає Д. К. Єфіменко, координація означає, як погодженість дій у досягненні певної спільної мети, так і дотримання певних процедурних правил поведінки в загальній сфері діяльності, чітке і послідовне виконання своїх функцій кожним з учасників відносин у цій сфері, де одна структура доповнює або підкріплює іншу [1].

У своєму науковому дослідженні О. Г. Кальмак доводить, що координація – це функція управління, планування і контролю, змістом якої є забезпечення упорядкованих взаємозв'язків і взаємодій між організаціями, ділянками та учасниками виробництва й управління з метою узгодження дій щодо реалізації рішень, об'єднання спільних зусиль у вирішенні загальних проблем протидії економічній злочинності. Вчений акцентує увагу на той факт, що координація може бути як спеціальною функцією, так і особливою інтегруючою формою організації управління. Як функція, продовжує науковець, вона забезпечує певну залежність одних рішень (дій) від інших у процесі функціонування будь-якої організованої системи, а як форма організації управління – створює особливий апарат приведення до загальних цілей автономних організаційних систем, узгоджує їх діяльність у тій її частині, що належить або до сфери взаємних, загальних інтересів, або пов'язана із задоволенням загальнозначущих пріоритетів [2, с. 453–454; 3]. На думку В. М. Плешкіна, координація в органах внутрішніх справ – це управлінська діяльність, спрямована на

узгодження функціонування елементів системи органів внутрішніх справ у режимі, який забезпечує найефективніше досягнення поставлених перед системою цілей, тобто координація полягає в організації, насамперед правовими засобами, взаємодії між елементами системи [4, с.505].

За загальними правилами, зазначають Я. В. Ступник, О. В. Білаш та В. Й. Данко, координація здійснюється через різноманітні форми взаємодії, такі як координаційні наради, які проводяться за участю керівників правоохоронних органів під головуванням відповідного прокурора; спільні засідання колегій правоохоронних органів; міжвідомчі наради, в яких беруть участь керівники правоохоронних органів, органи виконавчої влади, місцевого самоврядування та державного нагляду (контролю); випуск спільних наказів, вказівок, інформаційних листів та інших документів організаційного та методичного характеру. Також удосконалення здійснюється через обмін інформацією з питань стану злочинності та корупції; розробку та впровадження узгоджених заходів з метою виявлення, припинення та попередження кримінальних правопорушень, у тому числі з ознаками корупції; усунення причин та умов, що сприяли їх вчиненню; організацію комплексного вивчення ефективності протидії злочинності та корупції у регіонах з негативними тенденціями; проведення спільних виїздів до регіонів для узгоджених заходів, перевірок та надання допомоги на місцях; вивчення позитивного досвіду в галузі запобігання та протидії злочинності та корупції з подальшим його впровадженням у практику правоохоронних органів; розробку пропозицій щодо удосконалення правового регулювання у сфері запобігання та протидії злочинності та корупції; ініціювання та проведення спільних аналітичних та наукових досліджень у сфері протидії злочинності та корупції, а також взаємне використання можливостей для підготовки та навчання кадрів, їх підвищення кваліфікації, проведення семінарів, конференцій та інших навчально-практичних заходів [5, с.74].

Таким чином, координація діяльності органів досудового розслідування представляє собою систематичний та цілеспрямований процес, спрямований на створення організаційно-управлінських умов для взаємодії різних суб'єктів, які уповноважені здійснювати досудове розслідування, з метою досягнення ними оптимального та необхідного результату. Координація передбачає чітке визначення завдань, ролей та обов'язків різних органів, а також забезпечення ефективного обміну інформацією, ресурсами та досвідом між ними та спрямована на досягнення спільних цілей у сфері розслідування злочинів. Роль координації у розрізі представленої проблематики полягає у тому, що вона дозволяє:

- по-перше, оптимально поєднати зусилля та ресурси органів досудового розслідування в процесі здійснення спільної діяльності;
- по-друге, усунути дублювання повноважень різних органів державної влади, а також розподілити їх завдання та функції в процесі здійснення досудового розслідування;
- по-третє, виробити єдиний підхід до розслідування кримінальних проваджень та забезпечити узгодженість дій органів досудового розслідування;

- по-четверте, розробити єдину Стратегію боротьби зі злочинністю взагалі, а також у напрямку проведення досудового розслідування, зокрема;

- по-п'яте, забезпечити швидкий обмін інформацією між суб'єктами взаємодії.

Список використаних джерел:

1. Єфіменко Д. К. Поняття та ознаки координації правоохоронної діяльності. *Наше право*. 2013. № 10. С. 125-130. URL.: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nashp_2013_10_22

2. Кальмак О. Г. Злочинність у сфері економіки України: теоретичні та прикладні проблеми попередження. Харків: Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого, 2004. 431 с.

3. Кобко Є. В. Адміністративно-правовий механізм забезпечення національної безпеки держави: монографія. Харків: Вид-во, 2021. 419 с.

4. Плішкін В. М. Теорія управління органами внутрішніх справ : підруч. К. : Нац. акад, внутр, справ України, 1999. 702 с.

5. Мудров А., Європіна І. Форми координації діяльності правоохоронних органів у сфері протидії злочинності та корупції. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2013. №3. С. 73-78